

Thực trạng quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho học sinh ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Lê Ngọc Nguyễn*, Huỳnh Thái Lộc**

*Học viên cao học Trường Đại học Cần Thơ

**TS. Giảng viên Trường Đại học Cần Thơ

Received: 05/6/2024; Accepted: 14/6/2024; Published: 26/6/2024

Abstract: The management of cultural behavior education activities for primary school students plays a role in improving the quality of education and contributing to building school culture. The survey clarifies the current situation of managing cultural behavior education activities for students in primary schools in Ninh Kieu district, Can Tho city to collect information, find out the causes of the current situation and propose measures to manage cultural behavior education activities for students with school management officials. This article presents the results of a survey on the current status of management of cultural and behavioral education activities for students in primary schools in Ninh Kieu district, Can Tho city.

Keywords: Management, activities, education activities, behavioral culture, management of cultural behavior education activities.

1. Đặt vấn đề

Giáo dục văn hóa ứng xử cho học sinh (HS) ở các trường phổ thông nói chung và các trường tiểu học nói riêng là một trong những nhiệm vụ trọng tâm nhằm rèn luyện nhân cách cho HS trong giai đoạn hiện nay. Để việc giáo dục văn hóa ứng xử cho HS đạt kết quả tốt, đòi hỏi cần có sự định hướng, điều hành, lãnh đạo từ Cán bộ quản lý nhà trường. Do đó, quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở trường tiểu học đóng vai trò quan trọng nhằm nâng cao chất lượng giáo dục văn hóa ứng xử trong nhà trường và tạo điều kiện giáo dục thuận lợi cho HS được phát triển toàn diện.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Tổ chức khảo sát thực trạng

Để làm rõ thực trạng quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ, tác giả tiến hành khảo sát bằng phiếu hỏi trên 172 mẫu khảo sát. Các đối tượng khảo sát bao gồm 3 Cán bộ quản lý Phòng Giáo dục và Đào tạo, 12 Hiệu trưởng và Phó hiệu trưởng, 29 tổ trưởng tổ chuyên môn và 128 giáo viên. Nội dung khảo sát về tầm quan trọng của quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử, xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử, tổ chức thực hiện hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử, chỉ đạo thực hiện hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử, các lực lượng tham gia hỗ trợ hoạt động giáo dục văn hóa

ứng xử, kiểm tra, đánh giá kết quả hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử.

2.2. Kết quả khảo sát thực trạng quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

2.2.1. Thực trạng nhận thức của đội ngũ Cán bộ quản lý, giáo viên về tầm quan trọng của quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng của quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS sẽ góp phần thực hiện tốt các chức năng quản lý gồm lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra đánh giá hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử. Kết quả khảo sát cho thấy đa số Cán bộ quản lý và giáo viên đều nhận thức được tầm quan trọng của công tác quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS và có đánh giá cao về mức độ quan trọng của những nội dung được nêu ra với ĐTB chung là 4,19. Không có đánh giá nào ở mức “Không quan trọng” và “Ít quan trọng”. Tuy nhiên, vẫn còn một tỉ lệ nhỏ Cán bộ quản lý, giáo viên chưa thật sự nhận thức đúng và đầy đủ về tầm quan trọng của công tác quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở trường tiểu học.

2.2.2. Thực trạng xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Việc thực hiện xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở các trường tiểu học

được các đối tượng khảo sát đánh giá với ĐTB chung là 3,41 tương ứng mức “Tốt”. “Xác định mục tiêu hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử của nhà trường” là nội dung được đánh giá cao nhất (ĐTB = 4,14) ở mức Tốt. Nhìn chung, các trường tiểu học trên địa bàn quận Ninh Kiều đã xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS. Tuy nhiên, ở từng nội dung xây dựng kế hoạch, mức “Đạt” và mức “Khá” chiếm tỉ lệ rất cao. Chính vì vậy, nhà trường cần có dự báo khả năng thực hiện, lựa chọn các phương án hành động tối ưu và quyết định cách thức thực hiện để nâng cao chất lượng công tác xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS.

2.2.3. Thực trạng tổ chức thực hiện hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Kết quả khảo sát thực trạng cho thấy mức độ thường xuyên tổ chức thực hiện hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở trường tiểu học được đánh giá ở mức độ “Bình thường” với ĐTB chung là 3,11. Trong đó, tổ chức thường xuyên nhất là “Tổ chức xây dựng Quy tắc ứng xử trong nhà trường”, ĐTB = 4,09. Nội dung “Thành lập Ban chỉ đạo tổ chức thực hiện hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS” và được đánh giá ở mức “Ít thường xuyên” với ĐTB là 2,06. Mức độ thực hiện việc tổ chức thực hiện hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở trường tiểu học được đánh giá ở mức đánh giá “Tốt”, ĐTB chung là 3,5. Trong đó, “Tổ chức xây dựng Quy tắc ứng xử trong nhà trường” là nội dung được đánh giá cao nhất với ĐTB = 4,09. Nhìn chung, công tác tổ chức thực hiện hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ được quan tâm thực hiện thường xuyên và đạt mức “Tốt” về mức độ thực hiện. Tuy nhiên, mức độ đánh giá “Rất tốt” chiếm tỉ lệ rất nhỏ so với các mức độ còn lại, một số trường có mức độ thực hiện “Ít thường xuyên” và mức độ thực hiện chỉ đánh giá mức “Đạt”. Vì vậy, Hiệu trưởng cần quan tâm thực hiện thường xuyên và đầy đủ hơn nữa việc tổ chức thực hiện hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử nhằm nâng cao hiệu quả công tác giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở trường tiểu học.

2.2.4. Thực trạng chỉ đạo thực hiện hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Kết quả khảo sát mức độ thường xuyên mức độ thực hiện chỉ đạo hoạt động giáo dục văn hóa ứng

xử cho HS ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ được ghi nhận. Kết quả khảo sát cho thấy việc thực hiện chỉ đạo hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ được đánh giá mức “Thường xuyên” với ĐTB chung là 3,44. “Chỉ đạo thực hiện hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử” là nội dung được đánh giá cao nhất. Các nội dung được đánh giá thấp về mức độ thường xuyên thực hiện là “Chỉ đạo thực hiện hoạt động phối hợp với gia đình và xã hội trong giáo dục văn hóa ứng xử” và “Chỉ đạo đầu tư cơ sở vật chất, thiết bị phục vụ hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử” chỉ ở mức “Bình thường”. Về mức độ thực hiện việc chỉ đạo thực hiện hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở trường tiểu học, các đối tượng khảo sát đánh giá ở mức “Khá” với ĐTB chung là 3,38. Có 2 nội dung được đánh giá thấp, mức độ thực hiện “Khá” là “Chỉ đạo thực hiện hoạt động phối hợp với gia đình và xã hội trong giáo dục văn hóa ứng xử” (ĐTB = 3,13) và “Chỉ đạo đầu tư cơ sở vật chất, thiết bị phục vụ hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử” (ĐTB = 3,09). Trong đó, việc chỉ đạo đầu tư cơ sở vật chất, thiết bị phục vụ hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử được đánh giá thấp nhất về mức độ thực hiện. Như vậy, việc chỉ đạo thực hiện hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở trường tiểu học thực hiện tốt nhưng còn hạn chế về mức độ thường xuyên ở nội dung “Chỉ đạo thực hiện hoạt động phối hợp với gia đình và xã hội trong giáo dục văn hóa ứng xử” và “Chỉ đạo đầu tư cơ sở vật chất, thiết bị phục vụ hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử”. Chính vì vậy, Hiệu trưởng nhà trường cần thường xuyên thực hiện và chủ động hơn trong việc tăng cường chỉ đạo thực hiện hoạt động phối hợp với gia đình và xã hội trong giáo dục văn hóa ứng xử, quan tâm công tác chỉ đạo đầu tư cơ sở vật chất, thiết bị phục vụ hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS gắn với thực tế điều kiện của nhà trường và địa phương, nhằm đáp ứng tốt nhất việc tổ chức các hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ.

2.2.5. Thực trạng các lực lượng tham gia hỗ trợ hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Sự phối hợp giữa các lực lượng tham gia hỗ trợ hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở trường tiểu học là sự phối hợp giữa gia đình, nhà trường và xã hội đối với việc chăm sóc, giáo dục HS. Kết quả khảo sát cho thấy các lực lượng tham gia hỗ trợ hoạt

động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở trường tiểu học được đánh giá về mức độ thực hiện ở mức “Rất tốt” gồm có: “Ban giám hiệu” (ĐTB = 4,24), “Giáo viên chủ nhiệm” (ĐTB = 4,58), “Tập thể lớp” (ĐTB = 4,21), cho thấy cả 3 lực lượng tham gia hỗ trợ tốt hoạt động giáo dục là các lực lượng chính trong nhà trường. Trong đó, “Giáo viên chủ nhiệm” được đánh giá cao nhất về mức độ thực hiện, điều này khẳng định được vai trò vô cùng quan trọng của giáo viên chủ nhiệm. Các lực lượng được đánh giá thấp về mức độ thực hiện hỗ trợ hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS, được đánh giá mức độ thực hiện “Đạt” gồm có “Chi đoàn trường” (ĐTB = 2,59) và “Các ban ngành, đoàn thể, các cá nhân, đơn vị trên địa bàn” (ĐTB = 2,36).

Nhìn chung, tất cả các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường đều có sự tham gia vào hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở trường tiểu học, tuy nhiên sự tham gia có mức độ không đồng đều, chưa hiệu quả và nhà trường vẫn là lực lượng tham gia chủ yếu. Do đó, cần tăng cường sự phối hợp và phát huy vai trò, sức mạnh của lực lượng giáo dục Gia đình và Xã hội cùng chung tay với Nhà trường để nâng cao hiệu quả công tác giáo dục HS.

2.2.6. Thực trạng kiểm tra, đánh giá kết quả hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Kiểm tra, đánh giá kết quả hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở các trường tiểu học là một chức năng quan trọng trong bốn chức năng quản lý. Kết quả khảo sát cho thấy mức độ thực hiện kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS được đánh giá với ĐTB chung là 3,24 ở mức “Khá”. Trong đó, nội dung được đánh giá cao nhất ở mức “Tốt” là “Tổ chức phân công trách nhiệm cho các lực lượng kiểm tra, đánh giá” (ĐTB = 4,09). Các nội dung khác được đánh giá cùng mức “Tốt” gồm có: “Một số nội dung được đánh giá ở mức độ “Tổ chức xây dựng các tiêu chuẩn, tiêu chí kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử” (ĐTB = 3,74), “Lập kế hoạch kiểm tra việc thực hiện hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS” (ĐTB = 3,97), “Kiểm tra, đánh giá hoạt động phối hợp giữa nhà trường với gia đình và xã hội về giáo dục văn hóa ứng xử cho HS” (ĐTB = 3,92). Các nội dung được đánh giá ở mức “Đạt” là “Kiểm tra, đánh giá việc xây dựng Bộ Quy tắc ứng xử” (ĐTB = 2,58), “Kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS” (ĐTB = 2,59), “Điều chỉnh các sai lệch trong

kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS” (ĐTB = 2,47). Như vậy, các trường tiểu học ở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ đã có lập kế hoạch kiểm tra, tổ chức phân công cụ thể cho các thành viên, xây dựng được các tiêu chuẩn và tiêu chí kiểm tra, đánh giá, kiểm tra tốt hoạt động phối hợp giữa nhà trường với gia đình và xã hội về giáo dục văn hóa ứng xử cho HS. Tuy nhiên, còn nhiều nội dung có đánh giá chỉ ở mức “Đạt”, đáng lo ngại nhất là nội dung “Điều chỉnh các sai lệch trong kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS” và “Kiểm tra, đánh giá việc xây dựng Bộ Quy tắc ứng xử”. Chính vì vậy, Hiệu trưởng nhà trường cần có biện pháp cụ thể trong việc kiểm tra thực hiện Bộ Quy tắc ứng xử, tăng cường phân công trách nhiệm cho các cá nhân phụ trách việc đánh giá hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử, kịp thời điều chỉnh các sai lệch trong kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS.

3. Kết luận

Quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ còn một số hạn chế, cần phải có biện pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục trong giai đoạn hiện nay như: Việc xây dựng kế hoạch cần được quan tâm đúng mức và bao quát để tạo sự liên kết, phối hợp nhịp nhàng giữa các nội dung giáo dục văn hóa ứng xử; tổ chức thực hiện hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cần diễn ra thường xuyên và đa dạng, phong phú hơn; chỉ đạo thực hiện hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS trong thực hiện hoạt động phối hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội; quan tâm chỉ đạo đầu tư cơ sở vật chất, thiết bị phục vụ hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử; thường xuyên thực hiện chức năng kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở các trường tiểu học.

Tài liệu tham khảo

[1] Bộ GD&ĐT. (2019). *Thông tư số 06/2019/TT-BGDĐT Ban hành Quy định Quy tắc ứng xử trong cơ sở giáo dục mầm non, cơ sở giáo dục phổ thông, cơ sở giáo dục thường xuyên*. Hà Nội.

[2] Chính phủ. (2018). *Quyết định số 1299/QĐ-TTg Phê duyệt Đề án “Xây dựng văn hóa ứng xử trong trường học trong giai đoạn 2018-2025”*. Hà Nội.

[3] Nguyễn Thị Ngọc Dung. (2019). Một số vấn đề lí luận về giáo dục văn hóa ứng xử cho HS ở trường tiểu học. *Tạp chí Giáo dục*, trang 19-23.